ספרי׳ — **אוצר החסידים** — ליובאוויטש

# לקוטי שיחות

•

מכבוד קדושת

## אדמו״ר מנחם מענדל

**שניאורסאהן**

מליובאוויטש

## לך לך

**מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק טו**

**(תרגום חפשי)**

יוצא לאור על ידי

**„מכון לוי יצחק״**

כפר חב״ד ב׳

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושבע לבריאה

**שנת המאה לגאולת כ״ק אדמו״ר (מוהריי״צ) נ״ע**

# לך־לך

**א.** ידועה אמרתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר[1] בשם אביו כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע לגבי פרשת לך לך, והיא (בתרגום חפשי): "פרשת בראשית היא פרשה שמחה, הקדוש־ברוך־הוא ברא את העולם ואת הנבראים... סיום הפרשה אינו נעים כל כך, אך בכל זאת הפרשה באופן כללי היא שמחה... בפרשת נח מסופר על המבול, זהו שבוע עגום, אך סוף השבוע שמח יותר, מסופר על הולדת אברהם אבינו. השבוע השמח באמת הוא השבוע של פרשת לך לך, שבכל ימי השבוע חיים עם אברהם אבינו...".

מדברי הרבי, שרק בפרשת לך לך זהו "השבוע השמח באמת" מובן, שאף בסוף השבוע של פרשת נח, כאשר מסופר על לידת אברהם, עדיין אין זו השמחה האמיתית, כבשבוע של לך לך.

שהרי כל הענינים שבאותה פרשה קשורים זה לזה, ולכן, אם הפרשה כולה אינה שמחה, פגומה גם השמחה של סוף הפרשה.

וכך גם לגבי פרשת בראשית, אשר באופן כללי היא "פרשה שמחה", אך כיון שסופה "אינו נעים כל כך", אין שמחה אמיתית גם בפרשה כולה.

יש להבין: כיון שפרשת בראשית בכללותה היא "פרשה שמחה" ופרשת נח בכללותה היא "שבוע עגום", צריך היה, לכאורה, לחלק את הפרשות באופן, שהסיום הלא־נעים של פרשת בראשית יהיה התחלת פרשת נח, והסוף השמח של פרשת נח יהיה התחלת פרשת לך־לך?

**ב.** ההסבר לכך באופן כללי הוא:

ידוע שבזמן אברהם אבינו (שהוא מעלתה של פרשת לך לך) התחילה תקופה של "שני אלפים תורה"[2], והוא היה הראשון (באבות) שהחל[3] את ההכנה למתן תורה*[3].

וכיון שמתן תורה הביא לחיבור בין עליונים לתחתונים[4], סביר, שגם מעלתה של פרשת לך לך, העוסקת כולה באברהם אבינו, על־פני שתי הפרשות הקודמות, היא בכך, שתוכנה הוא הכנה לחיבור בין עליונים לתחתונים.

ויש לומר שזהו ההסבר לכך שפרשת לך לך היא השלישית (בדומה ל"אוריין תליתאי[5]) – הקו השלישי, האמצעי, המחבר "עליונים" ו"תחתונים".

כלומר, תוכנה של פרשת בראשית, הפרשה הראשונה, הוא[6] בריאת העולם, אשר נברא על ידי הקב"ה – "עליונים"". תוכנה של פרשת נח, הפרשה השניה, הוא[6] זיכוך ה"מטה", על ידי עבודתו של נח איש צדיק, ובמיוחד על ידי המבול[7] – "תחתונים". ופרשת לך לך, הפרשה השלישית, עוסקת בחיבור עליונים ותחתונים[8].

בכך מובן שפרשת נח פותחת ב"אלה תולדות נח נח איש צדיק...", כי כאן כבר מדובר על עניני נח שנעשו באמצעות עבודתו – "תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים"[9]. בעוד אשר לידת נח וכו' עד "ונח מצא חן בעיני ה'"[10] הם ענינים שאינם באים (בעיקר) על ידי עבודתו, אלא על ידי אתערותא דלעילא, ולכן הם שייכים[11] לפרשת בראשית[12].

---

1) ספר השיחות תש"ב ע' 30. הועתק (בקיצור) בהיום יום ע' קא.

2) ע"ז ט, א.

3) ראה אוה"ת ח"ש ד"ה וה' ברך ס"ב: בלק"ת מהאריז"ל ר"פ לך (קכו, א ואילך).

*3) ראה בארוכה ספר הערכים־חב"ד ע' אברהם אבינו סעיף ד', וש"נ.

4) שמו"ר פי"ב, ג. תנחומא וארא טו.

5) שבת פח, א. וראה בארוכה לקו"ש ח"ב [המתורגם] ע' 10, ובכ"מ.

6) ראה בארוכה לקו"ש חט"ו ע' 51 ואילך.

7) ש"בא בכדי לטהר את כל הארץ" (תו"א ח, ד. וראה גם בהמצויין לקמן הערה 29).

8) ראה עד"ז לקו"ש ח"ב שם ועוד (לענין חודש הראשון השני והשלישי). ח"ט [המתורגם] ע' 28 (לענין ביהמ"ק ראשון שני ושלישי).

9) פרש"י ר"פ נח, מב"ר ותנחומא שם (וראה לקו"ש ח"ה [המתורגם] ע' 36 הערה 2).

וגם פי' הראשון ברש"י שם (מאגדת בראשית פ"ד תנחומא באבער נח ט) – "הואיל והזכירו סיפר בשבחו" שייך לעבודת נח, כמשנ"ת בלקו"ש שם (ע' 45־6 ובהערה 58).

10) בראשית ה, כח ואילך. ו, ח.

11) וכ"ה גם בפשטות הענינים, שסיפר המאורעות דנח (כשלעצמו) מתחיל בפ' נח, משא"כ לידת נח וכו' עד ונח מצא חן בעיני ה' הם פרט ב"ספר (ספירת) תולדות אדם"

וכך גם לגבי מספר ענינים של אברהם אבינו, הכתובים בפרשת נח, ולא בפרשת לך לך. וזאת, מפני שעבודת ההכנה של אברהם אבינו למתן תורה (חיבור עליונים ותחתונים) החלה רק ב"לך לך..."[13], בצאתו מחרן לארץ ישראל[14], בעוד אשר לידתו ועבודתו עד "לך לך" היו בעיקר המשך[11] וסיום*[14] של זיכוך התחתונים והעלאתם, אשר התחילו בעבודתו של נח איש צדיק.

**ג.** כדי להבין את הקשר שבין "לך לך" לבין מתן תורה, שדוקא לאחר "לך לך" התחילה אצל אברהם עבודת ההכנה למתן תורה, יש לבאר תחילה את דברי המדרש[15], שיש קשר בין "ויאמר ה' אל אברם לך לך", לבין דרכו של אברהם לבקש רחמים אפילו על חוטאים כאנשי סדום, שלא כנח אשר לא ביקש רחמים על דור המבול[16].

לכאורה, אין מובן: אברהם אבינו ביקש רחמים עבור אנשי סדום, להצילם בזכות הצדיקים אשר היו עשויים להימצא שם[17]. כנאמר בזהר[18], שכיון שהוא ביקש רק בזכות הצדיקים, ובשמעו שאין עשרה צדיקים "לא בעא רחמי", (שלא כמשה רבנו, אשר התחנן גם עבור עושי העגל[19]) לכן "לא עבד... כדקא יאות" – מהי אפוא המעלה הגדולה במעשהו "לבקש רחמים על הסדומים" בזכות הצדיקים עד כדי כך שקושרים זאת לענין של לך לך", ההכנה למתן תורה?

ההסבר לכך הוא: החיבור בין עליונים לבין תחתונים נעשה בפועל רק בזמן מתן תורה, ועבודתו של אברהם אבינו היתה רק הכנה לכך, לפיכך גם עבודתו לבקש רחמים על אנשי סדום – "תחתונים" – לא היתה מצד עצמם, אלא בזכות הצדיקים.

כלומר: שלוש ההנהגות המוזכרות לעיל, של נח, אברהם ומשה רבנו, הן בהתאם לשלוש התקופות הנ"ל – (א) לפני ההכנה למתן תורה, (ב) ההכנה למתן תורה, (ג) מתן תורה:

בתקופה שלפני ההכנה למתן תורה לא היה קשר בין ה"עליונים" לבין ה"תחתונים", ולכן לא התפלל נח כלל עבור דור המבול – "לא

---

(בראשית ה, א וברש"י), ראה בארוכה בלקו"ש שם ע' 40; ועד"ז הוא בנוגע ללידת א"א וכו' דסיום פ' נח, שהוא הגמר והסיום ד"אלה תולדות שם" (נח יא, יוד).

12) ראה בכ"ז לקו"ש שם ע' 6־45 ובהערות שם.

13) תו"א פרשתנו יא, ג. תו"ח שם פג, סע"ד ואילך. אוה"ת שם (כרך ו') תתרעה, ב ואילך [ובלקו"ת לג"פ עז, א־ב (וראה גם אוה"ת שם (כרך ד') תרפד, ב. תרפו, ב), שויאמר ה' אל אברם לך לך גו' ("שיהא יורד ונמשך למטה") הוא כענין ביטול הגזירה דמ"ת, ע"ש].

ואף שהתחלת ב"א תורה הייתה בהיות אברהם בן נ"ב שנה, בהיותו עדיין בחרן (ע"ז שם) – ההכנה למ"ת שעשה הותחלה (רק) לאחרי "לך לך". ולהעיר שגם "את הנפש אשר עשו בחרן – דשעבידו לאורייתא" (פרשתנו יב, ה. תרגום שם), ענין התחלת ב"א תורה (ע"ז שם. רש"י שם) נאמר בתורה בפ' לך לך (אף שזה הי' לפנ"ז). וראה הערה הבאה.

14) ראה בארוכה מקומות שבהערה הקודמת. ועפ"ז תובן קושיית התוס' (ד"ה וגמירי ע"ז שם) "ואע"ג דכתי' ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן" – דלכאורה תמוה (כמו שהקשה במהרש"א שם), ש"הגם שהי' אז בן ע"ה אמר הכתוב שפיר שלקח עמו אז הנפש אשר עשו כבר בחרן בהיותו בר נ"ב" –

כי כיון שההכנה למ"ת הותחלה רק ביציאתו מחרן לא"י – מסתבר, שגם התקופה דב"א תורה הותחלה רק אז; ועל זה מתרץ בתוס' "שתי יציאות הוו" – דמכיון שגם בהיותו בן נ"ב שנה יצא מחרן לא"*, שייך זה כבר להתחלת ב"א תורה אף שההכנה למ"ת הותחלה רק (ביציאה השני'), בהיותו בן (ע"ה שנה – מקומות שבהערה הקודמת. וראה תו"א שם, ד).

וע"פ מ"ש בסדר הדורות (ב"א כג, עיי"ש) ש"ויאמר ה' אל אברם לך לך גו'" הי' ביציאה הראשונה** – נמצא, שבהתחלת ב"א תורה הי' גם הענין ד"לך לך" [שהוא כענין ביטול הגזירה דמ"ת, ראה הערה הקודמת].

*14) ראה לקמן הערה 66.

---

*) ואף ש"הנפש אשר עשו בחרן" הי' לפני היציאה – יש לומר, שכוונת הש"ס (לפי תירוץ התוס') ב"מואת הנפש אשר עשו בחרן .. בההיא שעתא בר חמשין ותרתי הוה" היא (לא להזמן שעשו את הנפש, כי אם) להזמן שבו מדובר בפסוק ד"ויקח גו' ואת הנפש אשר עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען גו'", שאז (בעת שלקח את הנפש גו' מחרן לא"י) התחילו ב"א תורה.

**) בסה"ד שם, שיציאתו מחרן בפעם הראשונה (ואמירת "לך לך") הייתה בהיותו בן נ"ה שנה. אבל לפי מ"ש התוס' שיציאתו הראשונה הייתה בהיותו בן נ"ב שנה – מסתבר, שגם אמירת "לך לך" הייתה אז.

---

15) ב"ר פרשתנו פל"ט, ו (וראה מפרשי המדרש שם). פמ"ט, ט. ויק"ר רפ"ל.

16) זח"א סז, ב. קו, א. שם בהשמטות רנד, ב. ח"ג טו, רע"א.

17) וירא יח, כג ואילך.

18) ח"א קו, א.

19) תשא לב, לב.

עביד מידי"[20]. בתקופה השניה החלה ההכנה לחיבור בין עליונים לתחתונים, ולכן התפלל אברהם עבור אנשי סדום בזכות הצדיקים. ובתקופה השלישית, של מתן תורה, חיבור עליונים ותחתונים, התפלל משה רבנו עבור עושי העגל מצד עצמם, ולא בזכות הצדיקים.

**ד.** הבדל זה בין שלוש תקופות הללו, והקבלתן לשלוש ההנהגות,

וכן ההבדל בין התקופה של פרשת נח, שהיא התחלת זיכוך ה"תחתונים", לבין התקופה של פרשת בראשית, כאשר ההשפעה בעולם היתה "מלמעלה", למרות שגם אז היתה עבודת התחתונים על ידי מספר צדיקים –

ניתן להבין טוב יותר באמצעות המשל אודות ההשפעה השכלית של הרב לתלמידו, אשר יש בה, באופן כללי, שלושה אופנים:

דרך אחת היא, שהרב מסביר לתלמידו רק את הרעיון שהוא מלמדו, אך אין הוא מדריכו כיצד להבין דברים בכחות עצמו.

הדרך השניה היא: הרב מקנה לתלמיד "כלים", אשר בהם יוכל ללמוד ולהבין בכוחות עצמו.

מובן, שבכל אחת משתי הדרכים הללו יש יתרון אשר איננו באחרת: מבחינת כושרו של התלמיד, טובה יותר הדרך השניה, כי רק היא מביאה אותו ליכולת ללמוד ולהבין בכחות עצמו. אך לגבי עצם הקנית הרעיון, טובה יותר הדרך הראשונה, כי הבנת התלמיד בכח עצמו, לאחר שהרב למדו כיצד להבין, היא פחותה יחסית לתוכן שהרב מלמדו[21].

הדרך השלישית, שכוללת את שני היתרונות הללו, היא, שהוראת הרב משפיעה על התלמיד עד כדי כך, שכישוריו נעשים ככישורי הרב, ואז יכול התלמיד לחדש ולהבין בכחות עצמו רעיונות נעלים כרבו.

**ה.** ויש לומר, ששלוש התקופות של הפרשיות בראשית, נח ולך לך, הן בדומה לשלושת האופנים הללו:

עבודת הצדיקים ב"עשרה דורות מאדם ועד נח"[22] היתה בעיקר מלמעלה, ואינה תלויה כל כך בכחותיהם ופעולותיהם של הצדיקים עצמם.

לדוגמא: חנוך, אשר "צדיק היה", בלי להתחשב בעובדת היותו בדור מושחת, עובדה המצביעה על עבודתו הנעלית שלא להיות מושפע מבני דורו[23], למרות זאת היה "קל בדעתו... להרשיע". ואילו היה נשאר עוד זמן מה בין בני דורו, לא היה מתגבר יותר על הרע, ולכן "מיהר הקדוש־ברוך־הוא וסילקו"[24] – כי הענין ש"צדיק היה" לא היה באמצעות כוחותיו ועבודתו העצמית, אלא בעיקר באמצעות האור שהאיר בו מלמעלה. ולפיכך, אילו היה נשאר זמן רב יותר בעולם המושחת, והיה יורד אל מצב שבו אין האור מלמעלה מאיר, הוא לא היה יכול להישאר בכחות עצמו בדרגת צדקותו כמקודם.

זה דומה להשפעת הרב לתלמיד באופן הראשון, שלמרות שהתלמיד מבין את הרעיון שהרב מלמדו, אין הוא יכול לחדש דבר בכחות עצמו.

עבודת הצדיקים ב"עשרה דורות מנח ועד אברהם"[22] לא היתה רק מצד האור שבא מלמעלה, אלא בעיקר מצד כוחותיהם ופעולותיהם העצמיות, עד אשר עבודתם היתה קשורה גם לעולם שמחוצה להם.

כפי שרואים אצל נח, שלא זו בלבד שהוא עצמו "צדיק תמים היה (אפילו) בדורותיו"[25] – ולא "קל בדעתו... להרשיע" – אלא יותר מכך: הוא הוכיח גם את אנשי דור המבול ואמר להם "עשו תשובה"[26],

ועל־אחת־כמה־וכמה לאחר המבול, שאז הביא נח באמצעות עבודת הקרבנות לידי הבטחת הקב"ה "לא אוסיף... לא ישבותו"[27],

---

20) לשון הזהר שם.

21) ע"ד החילוק ד"בור סוד שאינו מאבד טיפה" ו"מעין המתגבר" (אבות פ"ב מ"ט – לגירסת אדה"ז בסדורו) – ראה לקו"ש ח"י ע' 82.

22) לשון המשנה אבות פ"ה מ"ב.

23) ראה גם לקו"ש שם ע' 190.

24) פרש"י בראשית ה, כד. וראה ב"ר רפכ"ה.

25) ר"פ נח. פרש"י שם (בפי' הא') מסנהדרין קח, א.

26) סנהדרין שם, סע"א ואילך.

27) נח ח, כא־כב.

ועד ל"אות הברית" של הקשת[28], המצביעה על זיכוך ה"תחתונים"[29].

אך למרות זאת, כיון שהעבודה היתה קשורה אל ה"תחתונים" שכשלעצמם אין להם ערך כלל יחסית לאלקות – "עליונים" – הרי גם גילוי האלקות, שהגיע באמצעות עבודה זו, היה מצומצם ומוגבל בהתאם לדרגת התחתונים.

עד כדי כך, ש"נח מקטני אמנה היה"[30], שהשגתו באלקות היתה בעיקר בענינים המובנים לפי שכל הנבראים – "תחתונים" – ואילו עניני אלקות שניתן להשיגם רק באמצעות אמונה, שלמעלה מהשכל – "עליונים" – היו אצלו באופן של קטנות – "מקטני אמנה".

וזאת בדומה להשפעת הרב בדרך השניה, שהרעיון שהתלמיד מחדש בכחות עצמו הוא מצומצם ופחות, ללא ערך יחסי לשכלו של הרב.

ובעבודתו של אברהם אבינו היו שתי המעלות: ההתחלה והיסוד[31] של עבודתו היו על פי השכל, על ידי הוכחות מן העולם[32], "תחתונים", אך יחד עם זאת לא הרהר אחרי מידותיו של הקדוש־ברוך־הוא[33] – "מצאת את לבבו נאמן לפניך"[34] – הוא "השיג" אלקות בתמימות ובפשטות כעבד פשוט[35].

וכך גם לגבי עבודתו בפרסום אלקות בעולם, שגם בה היו שתי המעלות: עניני האלקות שהוא פרסם היו בעצם "למעלה מכלי קיבול לשכל אנושי", אך אף־על־פי־כן הוא מצא דרך להסביר גם ענינים אלו, עד אשר אפילו "אנשים פשוטים ביותר" יוכלו להשיג אותם[36].

וזאת בדומה להשפעת הרב לתלמיד בדרך השלישית, שבה כישורי התלמיד נעשים ככישורי הרב.

**ו.** אך גם האופן השלישי של ההשפעה, שבו כישורי התלמיד נעשים ככישורי הרב, הוא משל רק להכנה שלפני חיבור העליונים והתחתונים, כפי שנעשתה על־ידי עבודת אברהם אבינו, ואינה משל לאיחוד ביניהם ממש, אשר היה במתן תורה:

במשל זה מסוגל הרב לגרום לכך שכוחות התלמיד יעשו ככוחותיו, מפני שגם לפני כן התלמיד הוא בר־דעת וראוי לקבל את השפעת הרב. שכלו של התלמיד גם לפני ההשפעה אינו ממש בבחינת "תחתון" אמיתי יחסית לשכלו של הרב[37].

יותר מכך: אם שכלו של התלמיד נעשה (מאוחר יותר) כשכלו של הרב על־ידי זיכוך שכל התלמיד, יוצא, שבנוסף לכך שגם לפני כן לא היה התלמיד "תחתון" אמיתי, כדלעיל, הרי ה"חיבור" שבין הרב לתלמיד הוא רק באותה דרגה של שכל התלמיד כפי שהוא מתעלה ומזדכך באמצעות השפעת הרב, אך לא עם הדרגה של שכל התלמיד כפי שהוא מצד עצמו, לפני ההשפעה.

לעומת זאת, בענין החיבור בין עליונים ותחתונים שהתבצע במתן תורה, הרי: (א) לפני מתן תורה לא היו ה"תחתונים" קשורים כלל ל"עליונים", ולהיפך: היתה "גזירה" ("חיתוך"[38]) ביניהם – וחיבורם במתן תורה הוא רק בכחו ית' הכל יכול, שהוא "נמנע הנמנעות"[39], ו"נושא הפכים". ולפיכך (ב) החיבור בין העליונים והתחתונים במתן תורה הוא גם עם הדרגה של התחתונים כפי שהם מצד עצמם[40].

---

28) שם ט, יב ואילך.

29) ראה אוה"ת נח (כרך ג') תרמח, א ואילך (ושם תרנב, ב). סד"ה את קשתי תרנ"ד. לעיל ע' 56 סעיף ה־ז.

30) פרש"י נח ז, ז. מב"ר פל"ב, ו.

31) ד"ה אתה גו' אשר בחרת ה'ש"ת פ"ה. וראה גם במקומות שצויינו בהערה הבאה.

32) רמב"ם הל' ע"ז פ"א ה"ג. וראה בארוכה ד"ה כי חלק תרצ"ד (תשי"א) פ"ח. לך לך ה'ש"ת פ"ג. ועוד.

33) סנהדרין קיא, א. שמו"ר פ"ו, ד. פרש"י ס"פ שמות.

34) נחמי' ט, ח.

35) ד"ה ולא נבוש תש"א פ"ג. וראה גם ד"ה אתה גו' שם (ספ"ד ואילך).

36) ד"ה מי העיר תש"ג רפ"ט. וראה ד"ה כל הנהגה תרפ"ט (בסה"מ קונטרס ח"א) פ"ט.

37) ועד"ז הוא בעבודת האבות (מתחיל מאברהם אבינו), שקיום המצוות שלהם פעל רק ברוחניות העולם (ראה לקו"ש ח"ג [המתורגם] ע' 141, וש"נ), שגם לפני העבודה אינו „תחתון" כ"כ.

38) ראה לקו"א להה"מ (סרס"א) עה"פ ותגזר אומר גו'.

39) שו"ת הרשב"א ח"א סתי"ח. ס' החקירה להצ"צ ע' 68.

40) ואף שהגילוי דמ"ת הי' (רק) מצד ההמשכה מלמעלה, „והמטה הי' במקומו שלא הי' בו שום הזדככות" (המשך תער"ב ח"ב ע' תתקלא. וראה גם לקו"ת ראה כח, ב), וא"כ הוא לכאורה דוגמת אופן הא' שבהשפעת הרב

**ז.** ארבע הדרכים הללו קיימות גם עתה, לאחר מתן תורה, בעבודה הרוחנית של האדם:

הדרך הראשונה, בדומה לעבודה שמ"למעלה" בתקופה "מאדם ועד נח", היא, שעבודתו היא מצד הנשמה, אך אין הוא פועל עם הגוף.

אמנם, את התורה והמצוות הכרחי לקיים על ידי הגוף הגשמי, אך כוונתו והשתדלותו אינה להשפיע על הגוף, אצלו הגוף הוא רק "אמצעי" כדי לבצע את עבודת התורה והמצוות של הנשמה[41],

ועל־אחת־כמה־וכמה, שאין בכוונתו להשפיע על העולם שמחוצה לו.

דרך שניה, בדומה לעבודה שמ"למטה", בתקופה "מנח ועד אברהם" היא: האדם עובד גם עם הגוף ואפילו משפיע על העולם שסביבו שיהיה דירה לו ית', אך למרות זאת אין לו התמסרות מוחלטת עד כדי מסירות נפש כדי לבצע את הכוונה העליונה שהעולם יהיה דירה לו ית', ועשייתו היא רק העשיה ההכרחית למציאותו שלו, כדי למלא את התפקיד שלו בעולם[42].

לדוגמא: הוא אכן משתדל להשפיע על יהודים אחרים ולקרבם לתורה ולמצוות, אך השתדלותו היא רק במה שכרוך בקיום הציווי "הוכח תוכיח את עמיתך"[43], אשר הוא נצטווה עליו, וחסרה בו ההתמסרות לתכלית שהיהודי זולתו אכן יתקרב לתורה ומצוות.

וכך היתה גם הנהגת נח כלפי אנשי דור המבול. אמנם, הוא הוכיחם במשך מאה ועשרים שנה "כל יומא ויומא"[44], אך היה זה בעיקר כדי לקיים את הציווי שהוטל עליו[45], ולכן, כאשר תוכחתו לא הועילה, הוא לא התחנן במסירות נפש, והוא לא ביקש עליהם רחמים[46].

דרך שלישית, בדומה לעבודה שבתקופת ההכנה למתן תורה, שבה כבר מורגש קשר בין עליונים לתחתונים, היא, שהיהודי אכן משתדל ומתמסר (עד כדי מסירות נפש) להשגת המטרה של הפיכת העולם לדירה לה' יתברך, ועל־אחת־כמה־וכמה (מצד רגש של אהבת ישראל) כדי לקרב יהודים לתורה ולמצוות.

אך למרות זאת ההתעסקות עם הזולת היא (א) כאשר המטרה היא רק לרומם את הזולת ולקרבו לתורה ומצוות, אך לא התמסרות אליו כפי שהוא במצבו הנחות. (ב) השתדלותו לקרב את הזולת לעבודת ה' היא רק כאשר נראה לו שאכן הזולת בשל להתקרב לתורה ומצוות.

בדומה לאמור לעיל בסעיף ו' לגבי השפעת הרב לתלמיד באופן השלישי, אשר (א) האיחוד ביניהם הוא כאשר כישורי התלמיד מזדככים ונעשים ככישורי הרב, (ב) זיכוך שכלו של התלמיד אפשרי רק מפני שגם לפני כן הוא היה בר־דעת.

ובדומה לכך היתה דרכו של אברהם אבינו,

---

לתלמיד – הרי במ"ת ניתן גם הכח שהעבודה שלאחרי מ"ת תפעול בהעולם שיהי' "כלי" (לא רק לדרגת האור שבערך העולם, אלא גם) לאוא"ס הבל"ג, ועד שלעת"ל יהי' העולם דירה לו ית', לו לעצמותו.

ומכיון שגם אז ישאר העולם בגשמיותו ואעפ"כ יהי' "כלי" ו"דירה" כו' – ודלא כחיבור הרב ותלמיד (באופן הג'), דזה שחושי התלמיד נעשים כמו חושי הרב, הוא ע"י שהתלמיד מתעלה (ו"יוצא") ממדרי־גתו הקודמת – נמצא, שבמ"ת ניתן הכח שהתחתונים גם כמו"ש בדרגת "תחתונים"* יתחברו עם העליונים, ושחיבור זה יהי' גם מצד ענינם הם (באופן ד"כלי" כו').

41) ראה תורת שלום ע' 128. ד"ה באתי לגני תשי"ב פ"ד.

42) כי כשחסר בהענין דחיבור עליונים ותחתונים – גם

---

*) כמובן מזה שאז תושלם הכוונה ד"דירה בתחתונים". ואף שענין ה"תחתון" דעולה"ז הוא "בענין הסתר אורו ית" (תניא פל"ו) – מ"מ, מכיון שגם אז לא יתבטל הצמצום (שרש וסיבת ההסתר דעולה"ז הגשמי), וזה שהגשמי יהי' דירה לו ית' הוא ע"י שחשך הצמצום (גופא) יהפך לאור (המשך הנ"ל ע' תתקל. תתקלב) [שענין זה (הפיכת החשך לאור) א"א להיות מצד ה"גדרים" ד"אור וחשך" (שהרי הם הפכים), ורק בכח העצמות (ראה המשך ר"ה תרצ"ה פל"ד)] – נמצא, שמצד ה"גדרים" ד"עולם", יהי' "תחתון" גם אז. וראה לקו"ש חי"ב ע' 75 הערה 30. ועצ"ע בכ"ז.

כאשר הנברא (תחתון) נותן את עצמו להשלים כוונה העליונה (דנתאוה כו' דירה בתחתונים), הוא רק עד כמה שהכוונה נוגעת אליו, ואינו מסור כ"כ להכוונה העליונה גופא.

43) קדושים יט, יז.

44) זח"א סח, א.

45) להעיר מזהר שם, שע"י ש"אתרי בהו כל יומא ויומא" – אע"ג ד"לא קבילו מיני'" – "קיים בנפשי' .. ואתה את נפשך הצלת".

46) ראה בכ"ז לקו"ש [המתורגם] חט"ו ע' 44 ואילך.

שאמנם הוא פעל במסירות נפש[47] עבור בני דורו כדי להשפיע עליהם שיכירו ויכריזו "א־ל עולם"[48], שהעולם הוא אלקות[49], ועד כדי כך שהעמיד עצמו בסכנה[50] כדי להתפלל אפילו עבור אנשי סדום,

אבל תפילתו היתה שינצלו רק[51] בזכות הצדיקים הנמצאים שם, ה"מזככים" את מקום הימצאם, וכאשר נודע לו שאין שם עשרה צדיקים, ולפיכך "לאו הוא אתר דקיימא בתשובה"[52], הוא לא ביקש עוד למענם.

הדרך הרביעית היא, שאהבתו ליהודי אחר היא "כמוך", אהבה עצמית ומהותית הנעלית מכל חישוב[53], ולכן הוא מתמסר אליו גם כאשר לפי ההגיון אין הוא מוצא בו מעלות כלל[54] – אין הוא עושה זאת רק מפני החישוב של "כולי האי ואולי יוכל לקרבן לתורה ועבודת ה'"[55], כי אם מפני אהבתו העצמית אליו[56],

בדומה לחיבור שנוצר בזמן מתן תורה בין עליונים לבין תחתונים, שהחיבור הוא עם התחתונים כפי שהם מצד עצמם, בדרגתם הנחותה.

ובדומה לכך היתה דרכו של משה רבנו [אשר באמצעותו ניתנה התורה, והיא נקראת על שמו[57]], הוא עמד להתפלל אפילו למען עושי העגל, באופן של "ואם אין מחני נא..."[19], ו"לא זז מתמן עד דאמר ליה סלחתי כדבריך"[18].

**ח.** לפי כל האמור לעיל יובן מדוע החלה ההכנה של אברהם אבינו לחיבור העליונים והתחתונים, לאחר הענין של "לך לך":

כאשר היהודי פועל להפיכת העולם לדירה לה' יתברך בעיקר מצד מציאותו שלו, כדי למלא את תפקידו וכדומה, פגומה השפעתו על העולם,

בדומה לאדם המוכיח את רעהו רק כדי לקיים את הציווי "הוכח תוכיח את עמיתך", שאף אם הוא עושה זאת "מאה פעמים"[58] אין זה משפיע על רעהו כל כך, כתוכחה הבאה למען טובת הזולת[59].

וכדי לפעול בעולם, אפילו באופן שפעל אברהם אבינו לפני מתן תורה, ועל־אחת־כמה־וכמה כהכנה המביאה לידי מתן תורה, צריך "ללכת" ולצאת מן המציאות העצמית – "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך" – מרצונותיו, הרגליו (מדות) ושכלו, ואף מן הרצונות וכדומה של הקדושה[60].

**ט.** לפי זה ניתן להסביר גם מדוע "השבוע השמח באמת הוא השבוע של פרשת לך לך", למרות שגם פרשת בראשית בכללותה היא שמחה, וכן סיום פרשת נח: שמחה פורצת גדר[61]. ולכן: השמחה של פרשת בראשית, שהיא, כאמור בשיחה, על כך שהקב"ה ברא את העולם ואת הנבראים", אינה מושלמת.

כי למרות שבאמצעות התהוות העולם מאין ליש מתבטא הכח האלקי הפורץ גדרים ואינו מגודר בגבולות של "אין" ו"יש"[62], בכל זאת, כיון שקיומו של העולם[63], כפי שהוא בפרשת

47) ושלא לטובת עצמו כלל, כידוע מעלת המסנ"פ דא"א על מסנ"פ דרע"ק (סה"מ ה'ש"ת ע' ו, טו, 30).

48) וירא כא, לג. סוטה י, סע"א ואילך. ועוד.

49) כהדיוק "א־ל עולם" – ולא "א־ל העולם" (לקו"ת תבא מב, ד. מג, ג. המשך תער"ב פרק קלג. ועוד).

50) ד"ה אשר ברא תרפ"ט (בסה"מ קונט' ח"א) פ"ה. ד"ה כל הנהנה שם פ"ח.

51) להעיר מד"ה כל הנהנה שם, שא"א הי' "חפץ למצוא איזה ענינים טובים גם באנשי סדום", ומצד זה התפלל עליהם.

52) זח"א קו, סע"א.

53) ראה ספר הערכים־חב"ד ע' אהבת ישראל בתחילתו, וש"נ.

54) ראה תניא פרק לב: שאף הרחוקים כו' ולכן נקראי' בשם בריות בעלמא. וראה בארוכה ספר הערכים שם ע' תרכג־ז, וש"נ.

55) תניא שם.

56) וכמו שמסיים בתניא שם: והן לא לא הפסיד שכר מצות אהבת ריעים.

57) שבת פט, א. ועוד.

58) ב"מ לא, א.

59) ויש לומר, שזהו גם הטעם מה שתוכחתו של נח לא פעלה עליהם שיתעוררו בתשובה. ולהעיר מתורת שלום (ע' 18), דזה שנח לא פעל עליהם שיעשו תשובה הוא לפי שהיו בב"א תהו לפני ב"א תורה – והרי גם מה שהתוכחה של נח הי' באופן כזה הוא לפי שהי' לפני ב"א תורה, כנ"ל סעיף ז'.

60) ראה סד"ה לך לך תש"ה. לקו"ש ח"א [המתורגם] ע' 16. לקו"ש ח"כ ע' 305 ואילך.

61) ראה בארוכה שמח תשמח תרנ"ז ע' 49 ואילך. וראה לקו"ש ח"ב [המתורגם] ע' 122, שמזה מובן שגם הדבר הגורם לשמחה הו"ע שלמעלה מהגבלה.

62) ראה קונט' ענינה של תורת החסידות סט"ז, שזהו אחד הטעמים על זה שההתהוות היא דוקא בכח העצמות.

63) ועד"ז הוא גם בנוגע לעבודת האדם, שהעבודה אז הייתה (בעיקר) מצד "למעלה", כנ"ל סעיף ה'.

בראשית, היה מצד "למעלה" ולא מצד מהות העולם עצמו[64] – הרי ממילא לא הורגש כ"כ הענין של פריצת הגדרים של "אין" ו"יש", ולפיכך,[65] אין שמחה מושלמת.

בדומה לכך לגבי סיום פרשת נח – לידת אברהם אבינו[66], הראשון שעשה הכנה לביטול הגזירה בין עליונים לתחתונים (פריצת הגדרים) – שכיון, שאז ההכנה לא היתה עדיין בפועל, וכאמור לעיל שהתחילה רק לאחר "לך לך", לפיכך לא היתה זו שמחה מושלמת.

דוקא פרשת לך לך, שאז נעשתה בפועל ההכנה לחיבור בין עליונים לתחתונים, היא "השבוע השמח באמת"[67].

(משיחות ש"פ נח וש"פ בלק תשכ"ד)

64) ראה בארוכה לקו"ש חט"ו ס"ע 52 ואילך. ושם, שמטעם זה הי' יכול להיות הקס"ד ד"אמחה גו'" (בראשית ו, ז). משא"כ לאחרי המבול שבפרשת נח נעשה קיום העולם באופן ד"לא ישבותו" (נח ח, כב), עי"ש בארוכה.

65) ומה שבהשיחה (שבהערה 1) מקשר ענין זה (שהשמחה דפ' בראשית אינה בשלימות) עם סוף הסדרה – יש לומר, לפי שזה גופא מה שקיום העולם דפ' בראשית הוא מצד "למעלה" – בא בגילוי ע"י הענין ד"אמחה גו'" שבסוף הסדרה, כנ"ל בהערה הקודמת.

ועד"ז הוא גם בנוגע לעבודת האדם, דזה שהעבודה אז הייתה (בעיקר) רק מצד "למעלה" (כנ"ל הערה 63) בא בגילוי ע"י הענין ד"רבה רעת האדם" שבסוף הסדרה (ו, ה). כי הסדר בהמשכת האור מלמעלמ"ט (כשההמשכה היא רק מצד "למעלה") הוא, שכל מה שהאור נמשך למטה יותר הוא מתמעט, ועד שנפסק לגמרי.

66) שגם ע"י לידתו (גם לפני העבודה) נפעל בעולם, ועד שחודש אייר נקרא "זיו" לפי "שנולדו בו זיותני עולם" (ר"ה יא, א). אלא שענין זה (שנפעל לפני ב"א תורה) – הוא רק הכשרת העולם (שיוכל להיות בו אח"כ העבודה דב"א תורה), ולכן שייך זה לזיכוך המטה דפ' נח. ורק שבזיכוך המטה גופא הוא הגמר והסיום (שלימות הזיכוך), הסוף דפ' נח.

67) ראה בהשיחה שבהערה 1, שמעלת אברהם אבינו [שמשו"ז – "די אמת פריילעכע וואך איז .. פרשת לך לך" = השבוע השמחה באמת היא פרשת לך לך] היא, שהוא הי' הראשון "וועלכער האט זיך מוסר נפש געווען אויף מפרסם צו זיין געטלעכקייט אויף דער וועלט" [=שמסר נפשו לפרסם אלקות בעולם] והרי ענין זה (מסנ"פ לפרסם אלקות בעולם) בא דוקא מצד הענין ד"חיבור עליונים ותחתונים" (ראה לעיל סעיף ז' ובהערה 42).

## לזכות

# כ"ק אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּינוּ מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ

יום הולדת

**כ"ק אדמו"ר מלך המשיח** (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז **יחי**, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל **'ביאת דוד מלכא משיחא'**

# יְחִי אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּינוּ מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ לְעוֹלָם וָעֶד

# הוספה
## בשורת הגאולה
### מה.

**יש לעורר עוה"פ (כפי שאמרתי כמ"פ)** שהרבנים **צריכים לפרסם הפסק־דין ש"**כלו כל הקיצין"[1]**, ובנוגע לתשובה (כהמשך דברי הגמרא "ואין הדבר תלוי אלא בתשובה") – כבר עשו תשובה (כפי שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר כמ"פ שכבר עשו תשובה, וכבר השלימו כל עניני העבודה), ועתה נשאר רק הענין** דגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש.

**. . . אין מה לחכות יותר, כיון שכבר סיימו כל עניני העבודה, וכבר עשו תשובה,** ואין הדבר תלוי אלא בביאת משיח עצמו. – **"אין הדבר תלוי אלא** בתשובה" הי' **לפני משך זמן, אבל עכשיו (לאחרי שכבר עשו תשובה) אין הדבר תלוי אלא** בביאת משיח עצמו. **כל מה שצריך זה שיבוא משיח בפועל ממש, "מראה באצבעו ואומר זה"[2], זה משיח צדקנו,**

**. . . והעיקר – שיהי' כן בפועל ממש, באופן ש"מראה באצבעו ואומר זה", ותיכף ומיד ממש, כפי שהנני חוזר ומדגיש כמ"פ שלא זו בלבד שסוף הגאולה לבוא, אלא** שהגאולה עומדת כבר על סף הפתח, **ומחכה לכל אחד ואחת מישראל שיפתח את הדלת ויסחוב את הגאולה לתוך החדר!!**

(בעת ביקור הרה"ג מרדכי אליהו שליט"א, ו' חשון תשנ"ב)



1) סנהדרין צז, ב.
2) ראה תענית בסופה. שמו"ר ספכ"ג. פרש"י בשלח טו, ב.

# מו.

כמדובר כמ"פ, אַז ס'איז שוין "כלו כל הקצין"[1], און כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האָט מודיע געווען אַז מ'האָט שוין תשובה געטאָן, און מ'האָט שוין אויך "צוגעפּוצט די קנעפּ", און לויט אַלע סימנים איז דורנו דער דור האחרון פון גלות ובמילא דער דור הראשון פון גאולה. ועפ"ז איז מובן, אַז ס'איז אַן ענין שהזמן גרמא – אַז מ'זאָל זיך גרייטן בפועל צו "לך לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך", תיכף ומיד ממש.

. . . ע"פ המדובר לעיל, אַז בדורנו זה במיוחד (דער דור האחרון אין גלות און דור הראשון פון גאולה) שטייט בהדגשה יתירה די עבודה פון "לך לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך", וקנין כל העשר ארצות – איז פאַרשטאַנדיק, אַז דאָס דאַרף זיך לכל לראש אָפּשפּיגלען אין דער עבודה מעין זה פון אידן, דורך דעם וואָס ער איז מוסיף אין לימוד התורה, ניט נאָר לויט זיינע ג' מוחין השייכים למדות, נאָר אויך ג' מוחין בעצם. וואָס דאָס איז במיוחד – דורך מוסיף זיין אין לימוד פנימיות התורה (כולל בביאור ענינים אלו דעבודת המוחין[2]), כולל – בעניני הגאולה ומשיח צדקנו.

(משיחות ש"פ לך לך, י"א מר־חשון תשנ"ב)

---

1) סנהדרין צז, ב.
2) ראה גם שיחת ח' חשון שנה זו.

◈ ◈ ◈

כמדובר כמ"פ שכבר "כלו כל הקצין"[1], וכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו הודיע שכבר עשו תשובה, וגם את "הכפתורים כבר ציחצחו", ולפי כל הסימנים הרי שדורנו הוא הדור האחרון לגלות ובמילא הדור הראשון לגאולה. עפ"ז מובן שזהו ענין שהזמן גרמא – לערוך כבר את ההכנות **בפועל** ל"לך לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך", תיכף ומיד

ממש.

. . . על פי המדובר לעיל, שבדורנו זה במיוחד (הדור האחרון בגלות והדור הראשון של הגאולה) ישנה הדגשה יתירה על העבודה ד"לך לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך", וקנין כל עשר הארצות – הרי מובן, שהדבר צריך להשתקף לכל לראש בעבודה מעין זה של יהודי, על ידי שהוא מוסיף בלימוד התורה, לא רק לפי ג' המוחין שלו השייכים למדות, אלא גם ג' מוחין בעצם. שזהו במיוחד – על ידי הוספה בלימוד פנימיות התורה (כולל בביאור ענינים אלו דעבודת המוחין[2]), כולל בעניני הגאולה ומשיח צדקנו.


**להביא את 770 הביתה!**

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

**כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!**

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: http://www.moshiach.net/blind

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

**לזכות**
**התגלותו של הרבי מלך המשיח**
*
**נתרם ע"י**
**הרוצה בעילום שמו**
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר


הי' שותף בהפצת ענייני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 6844-753 (718) או 7095-934 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula*!!!
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
http://www.torah4blind.org
**TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095**

**הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:**
http://www.torah4blind.org